

Februar 2018

Den Store Plantejagt

Tak for jeres deltagelse i projektet *Den Store Plantejagt*, der har som mål at øge elevernes kendskab til biodiversitet med fokus på den danske flora og fauna gennem undervisning og udvikling af en mere forskelligartet natur på skolens arealer. Som en del af projektet modtager du her et sommerfuglehus. I løbet af foråret får I mulighed for at følge en af naturens mest fantastiske forvandlinger, nemlig når sommerfuglelarven forpupper sig og forvandler sig til en smuk sommerfugl ved navn Tidselsommerfugl. Det tager et par uger fra i går i gang til I har flyvefærdige sommerfugle.

Jeg håber, at I får glæde af jeres sommerfuglehuse.

Har du nogle spørgsmål til projektet, så er du velkommen til at kontakte mig.

Venlig hilsen

Karen Præstegaard Hendriksen,

Konsulent, Grønt Flag Grøn Skole, Friluftsrådet

Email: kph@friluftsradet.dk

Tlf. 24 63 40 56

Tag billeder af jeres sommerfugleeventyr

- Tag fotos af aktiviteterne og sommerfuglene, som må deles med de øvrige deltagere i projektet Den Store Plantejagt.
- Send mindst tre fotos af jeres sommerfuglenes udvikling til groentflag@friluftsradet.dk.
Skriv gerne et par linjers tekst om, hvad fotoet viser.

- Hvis I lægger fotos op på skolens facebookside, så læg det gerne op med: #denstoreplan-tejagt #thegreatplanthunt #grøntflag #grønskole #ecoschools

Tillykke med dit sommerfuglehus

Læs denne vejledning igennem, så I er klar til at tage jer godt af jeres sommerfuglelarver. Vær opmærksom på, at sommerfuglene kun kan overleve i naturen fra april til oktober.

OBS: Der går op til en måned, fra I modtager larverne, til de er klar til at blive lukket ud i det fri. Sørg derfor for, at det ikke falder sammen med en ferie.

Bestilling af larver

I æsken med sommerfuglehuset ligger en kupon med en kode på. Koden består af tal og store bogstaver, som skal bruges til at bestille dine larver med. Sådan gør du:

Gå ind på hjemmesiden www.insectlore.co.uk. Klik på "Redeem certificate". Vælg "dansk" som sprog. Indtast din kuponkode i feltet, og indtast derefter captcha-koden. Indsend kuponkoden. (Sidste skoleår var der nogle problemer med bestillingen af sommerfuglelarverne. Hvis du oplever dette, så send en mail til kph@friluftsradet.dk)

Ved bestilling vil du blive bedt om at vælge den ønskede leveringsdato. Dette er for at sikre, at der er en person til at tage imod larverne. Selv om de er pakket ind i en isoleret æske, kan de ikke holde til at stå uden for mere end en dag.

Se larverne vokse

Larverne kommer i en lille plastikbøtte, som indeholder alt det mad, de skal bruge for at vokse sig store. Bliv ikke nervøs, hvis de slet ikke bevæger sig de første par dage – det skal nok komme. Sommerfuglelarver er eksperter i at spise og vokse.

- Placer bøtten opretstående, indendørs og ikke i direkte sol eller træk. Et nordvendt vindue er rigtig godt.

- Lad låget sidde på hele tiden. Det sikrer, at dine larver ikke kommer til skade, og at der ikke kommer snavs ind til dem.
- Rør **ikke** ved larverne.
- Sørg for, at der er en stabil temperatur imellem 21 og 26 grader C både dag og nat.
- Alt efter temperaturen varer larvestadiet mellem 7 og 14 dage.
- Hold godt øje med larverne! De skifter nemlig hud flere gange, imens de vokser.

Se larverne forpuppe sig

Efter 7-14 dage kravler larverne op i toppen af bægeret og sætter sig fast på papirskiven under låget i en J-form. De skifter deres hud en sidste gang, inden de størkner og bliver til pupper.

- Vent 2-3 dage imens larverne bliver til pupper.
- Flyt ikke rundt på bægeret på dette kritiske tidspunkt, da det kan forstyrre processen.
- Det ser ud, som om de er døde, men inde i puppen er en fantastisk forvandling i gang.

Flyt pupperne til sommerfuglehuset

Efter tre dage er pupperne hærdede. I kan nu uden risiko flytte dem over i sommerfuglehuset, hvor de vil fuldende forvandlingen til voksne Tidselsommerfugle. Hav en sikkerhedsnål klar, og vær meget forsigtig. Det er rart at være to til at hjælpe hinanden. Sådan gør I:

- Tag forsigtigt låget af bægeret.
- Tag papirskiven ud med larverne siddende på.
- Fjern forsigtigt silkestråde og ekskrementer fra larverne og papiret. Hvis silken ikke fjernes, kan sommerfuglene blive fanget i den og få deforme vinger.
- Sæt papiret fast på den nederste del af nettet i sommerfuglehuset ca. 4 cm fra bunden. På den måde kan pupperne hænge i en naturlig stilling og skulle de falde ned, er der ikke så langt, så det kan de godt overleve.

- Læg noget køkkenrulle eller et viskestykke under sommerfuglehuset for at beskytte underlaget, og stil sommerfuglehuset et sikkert sted.

Se en sommerfugls fødsel

Efter én til to uger vil dine Tidselsommerfugle kravle ud af deres pupper. Sommerfuglenes vinger er krøllede og bløde i starten, og sommerfuglen vil langsomt strække vingerne og pumpe væske ud i dem, så de retter sig ud og bliver stærke. Vær opmærksom på, at sommerfuglen udskiller den overskydende væske, kaldet "meconium", som den har brugt til at pumpe ud i vingerne. Det er rødt, men det er ikke blod. Alt er, som det skal være, selv om det måske ser lidt ulækkert ud. Processen er vigtig, for at sommerfuglens vinger folder sig rigtigt ud.

Sommerfuglens forvandling

Imens vingerne folder sig ud, begynder sommerfuglens snabel at vokse sammen. Den er nemlig delt i to halvdele, lige når sommerfuglen kommer ud af puppen og ligner et sugerør, der er delt i to. Det er meget vigtigt, at snablen vokser sammen, imens den stadig er blød og fleksibel. Husk:

- I må ikke forstyrre sommerfuglehuset, imens sommerfuglene kommer ud af pupperne.
- Rør **ikke** ved de ny-udklækkede sommerfugle.
- Der skal gå mindst to timer, så sommerfuglene er hærdede, inden I fjerner papirskiven og de kommer pupper.

Sådan fodrer I sommerfuglene

- Bland 2 skefulde sukker med 200 ml vand, til sukkeret er opløst.
- Læg nogle friske blomster på bunden af sommerfuglehuset.
- Dryp sukkervand på blomsterne dagligt med den lille pipette.
- I kan også lægge en serviet dyppet i sukkervand i en tallerken og sætte den i bunden af huset.
- I kan også fodre sommerfuglene med skiver af frugt som f.eks. appelsin, æble, melon eller banan. Måske har de en livret?
- Det er vigtigt at fodre sommerfuglene hver dag.

Slip dem løs!

Efter at have kigget på jeres smukke sommerfugle nogle få dage, er det tid til at slippe dem løs.

Husk – sommerfugle er en vigtig del af vores økosystem.

- Sæt sommerfuglene fri efter nogle dage på det varmeste tidspunkt af dagen.
- Åbn sommerfuglehuset forsigtigt.
- Se sommerfuglene flyve væk. Måske sætter de sig lige på din hånd eller dit ansigt, inden de flyver væk for at møde andre Tidselsommerfugle.
- Husk at tage fotos, så I kan dele oplevelsen med resten af skolen, elevernes familier og resten af Grønt Flag Grøn Skole-netværket.